

OMEZENÍ LETECKÉ MEDICÍNY V PREDIKCI SEBEVRAŽD LETECKÉHO PERSONÁLU

Doc. MUDr. Jiří ŠULC, CSc.

*Seminář Úřadu pro civilní letectví ČR a FlightSafety Letiště Praha
Praha 24. 3. 2016*

ÚVOD

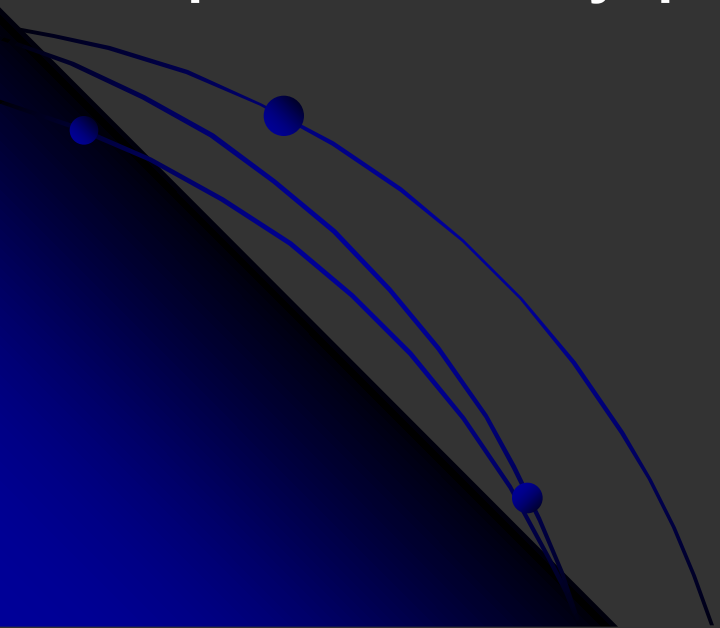
- **Letoun jako nástroj sebevraždy – mimořádně vzácná událost**
- **Spouštěcí mechanismy:**
  - **duševní porucha/porucha chování**
    - schizofrenie, bipolární porucha, AIDS, nádor mozku, zhoubná nemoc...
  - **extrémní /dlouhodobá psychická zátěž**
  - **narušené sociální vztahy**
  - **finanční a existenční potíže aj.**
- **Sebevražda + hromadná vražda – nový fenomen**

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- Japan Airlines, 9. 2. 1982, DC-8-61, 166 PAX + 8 pos.
- † 24 osob
- 35letý kapitán při konečném přiblížení zapl reverz 2. a 3. motoru; okamžitý zásah F/O a palubního inženýra do řízení
- havárie do mělkého moře za prahem dráhy
- **Viník: již před 3 roky prokazatelné halucinace a bludy, 1měsíční hospitalizace na psychiatrii, přesto uschopňován**

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- **Royal Air Maroc, 21. 8. 1994, ATR 42-312**
- **† 44 osob**
- **32letý kapitán v 10. minutě letu vypnul autopilota a z výšky 4800 m převedl letoun do strmého klesání**
- **konfliktní typ, v anamnéze deprese, bezprostřední příčinou měl být partnerský konflikt**

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- **SilkAir, let 185, 19. 12. 1997, Boeing 737-300**
- **† 104 osob**
- **Po dosažení letové hladiny 11 km kap. sám v kabině, vypnutí hlasového záznamníku a záznamníku letových údajů, uvedení letounu do střemhlavého letu**
- **Ve výšce cca 3500 m dosažena krátkodobě nadzvuková rychlost, postupná destrukce letounu, pád**
- **Kapitán u společnosti opakovaně disciplinárně trestán pro nedovolené zásahy do systému letounu**
- **Značné dluhy, obstavení aktiv bankou; kritický let v den 18. výročí letecké katastrofy 3 blízkých přátel z letecké školy**

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- **Air Botswana, 11. 10. 1999, ATR – 42**
- † 1 osoba
- Kapitán po startu oznámil úmysl spáchat s letounem sebevraždu nárazem do letištních budov nebo do prezidentského paláce
- Neplánovaný let, po 2 hodinách vyčerpání paliva, pád na letadla na stojánce
- Pilot: konfliktní typ, opakovaně prohlašoval, že se zabije
- V době události 2 měsíce pozastavena zdravotní způsobilost
- Později informace: AIDS ?

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- Egypt Air, let 990, 31. 10. 1999, Boeing 767–366 ER
- † 217 osob
- 59letý F/O po té, co kapitán na chvíli opustil kabinu, vypnul autopilota, motory nastavil na volnoběh a výškové kormidlo na strmé klesání (40°) a následně vypnul motory. Při této činnosti opakoval: „Spoléhám se na Boha“
- Zdravotní stav: způsobilost 1. tř., mezi piloty vysoký kredit
- Motiv sebevraždy s dosud největší hromadnou vraždou v civilní letecké dopravě nezjištěn

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- LAM Mosambique Airlines, 29. 11. 2013, Embraer 190
- † 33 osob
- Po 2 hodinách letu ve výšce 11 500 m F/O opustil své místo; kapitán zamkl dveře a přeprogramoval autopilota na režim prudkého klesání. Nereagoval na bouchání do dveří ani na křik osob z kabiny pro cestující
- Závěr předběžné zprávy IACM: hromadná vražda a sebevražda
- Potenciální motivy: partnerské konflikty (?), úmrtí syna (?)

Letecké sebevraždy v civilní letecké dopravě

- Germanwings, 24. 3. 2015, Airbus A320-200
- † 150 osob
- 27letý F/O po opuštění kabiny kapitánem kabinu uzamkl, přeprogramoval FMS na režim klesání a s letounem narazil do hornatého terénu
- Pilot se během výcviku v USA i po návratu domů léčil pro deprese a sebevražedné myšlenky, užíval antidepresiva, na kritický den měl vystavenou neschopenku
- Posuzující letecký lékař neměl odpovídající informace

ZÁVĚRY

- V příčinách leteckých nehod zauímají sebevraždy pilotů s hromadnými vraždami marginální pozici, ale jejich důsledky jsou nedohledné
- Spouštěcím mechanismem tohoto druhu nehod nemusí být výhradně duševní porucha
- Možnost předvídání a prevence LS je omezená, ale ne zcela nemožná
- Předvídání vyžaduje úzkou součinnost poskytovatelů zdravotních služeb, leteckých inspektorů, orgánů ochrany před protiprávními činy, a také nejbližších osob, žijících v každodenní blízkosti těch, již by o podobném činu mohly uvažovat

Děkuji za pozornost

